

АДЫГЭ

1923-рэ илъэсым
гъэтхалэм
кыщегъэжыгъэу
кыдэклы

№ 71 (23000)

2024-рэ илъэс

ГЪУБДЖ

МЭЛЫЛЪФЭГЪУМ и 23-рэ

ОСЭ ГЪЭНЭФАГЪЭ ИЭП

6 +

тисайт

WWW.ADYGVOICE.RU

тихытыу нэклубгъохэр

Мажь

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

Яунэгъо шэнкIэ къахэщыгъэх

Зэнэкъокъум ипресс-кълукъу

Тхьаумэфэ мафэм Урысые зэнэкъокъоу «Ар тиунэгъо шэн» зы-
филорэм ишъолъыр уцугъо къалэу Ростов-на-Дону щаухыгъ. Ар
президент платформэу «Урысыер — амалхэм якъэрал!»

Мэфищым Къыблэ ыкIи Те-
мыр Кавказ шъолъырхэм, Уры-
сыем ишъолъырыкIэхэм къа-
рыкIыгъэ унэгъо 40, нэбгырэ
1074-рэ клэух едзыгъом хэхан-
хэмкIэ зэнэкъокъугъэх.

Унэгъо зэнэкъокъум икIэ-
уххэмкIэ Дорошенкэхэр пхы-
рыкIыгъэх, Адыгеир ахэм къа-
гъэлъэгъошт. Ны-тыхэу Еленэ-
рэ Петррэ, ахэм ялъфыгъэхэу

Надежда, Илья, Иван, Павел,
мыхэм янэжъэу Наталье зыч-
зыпчэгъоу зэхэтхэу теклоныгъэр
къагъэблэгъагъ.

Мы унагъом ибаиныгъэ анахь
иныр якIалэхэр ары. Анахы-
жъым къэралыгъом иныбжы-
кIэхэм апае гъэсэнэгъэ про-
граммэхэр зэхегъэуцох, гурытыр
музыкэм фэцагъ ыкIи студент
чанхэм ащыц, клэлэ анахыкIэм

«Кванториумым» дронхэр ще-
шых, пшъэшъэжыер къэщъоным
фэцагъ, бзэхэр зэрегъашIэх.

«Аккылышуагъэр, зэгурыло-
ныгъэр, зэдэлъжыныгъэр, унэ-
гъо хабзэхэр ыкIи баиныгъэхэр
— зэнэкъокъур унэгъо пытэм
илъэныкъуабэхэм яушэтыплэ
хъугъэ ыкIи Адыгеим иллыкIохэм
а лъэныкъохэр икIу фэдиэу
къагъэлъэгъошъугъэх», — къа-

щитхыгъ Адыгеим и Лышъ-
хъэу Къумпыл Мурат исоци-
альнэ нэклубгъохэм. Адыге-
им икIыгъэ унагъом зэрэфэ-
гумэкIырэр ыкIи ицыхъэ зэ-
рэтелъыр ащ кыыхигъэщыгъ.

Гъэмафэм зэнэкъокъум Мос-
квэ зэфэхьысыжыхэр щыфашы-
щтых, клэухым Урысыем иунэ-
гъо 300 хэлэжъэшт. ТекIохэрэм
япсэупIэ амалхэр нахьышIу
ашыным пае сомэ миллиони 5
зэрыл сертификатхэр аратышт,
Урысыем ичIыплэ зэфэшъаф-
хэр къарагъэплъыхащтых. Къэ-
ралыгъом иунэгъо анахь дэгъу-
хэм ацIэ бэдзэогъум и 8-м,
унагъом, шIульэгъуныгъэм ыкIи
зэфэшъыпкъэныгъэм я Мафэ,
къыралощт, ахэр агъэшIощтых.

Хэбзэгъэуцугъэхэр,
зэфэхьысыжыхэр,
джэпсальэхэр

АР-м и Къэралыгъо Со-
вет — Хасэм я XXXV-рэ
зичэзыу зэхэсыгъоу ила-
гъэм федеральнэ Гупчэм
фэгъэзэгъэ джэпсальэхэр
щаштагъэх, цыфхэм яфи-
тыныгъэхэр къэухъумэгъэн-
хэмкIэ АР-м и Уполномо-
ченнэ блэкIыгъэ илъэсым
юфэу ышIагъэр щызэфэ-
хьысыжыгъ, АР-м и Об-
щественнэ палатэ хэтышт-
хэр хадзыгъэх, хыкумышI-
хэр щагъэнэфагъэх.

Шъолъыр Парламентым
иофшIэн хэлэжыагъэх АР-м
и Лышъхъэу Къумпыл Мурат,
министрэхэм я Кабинет хэт-
хэр, народнэ депутатхэм
я Советхэм ятхьаматэхэр,
федеральнэ ыкIи шъолъыр
къулыкъухэм япащэхэр,
(ИкIэух я 2-рэ нэклуб. ит).

Шъуеблагъ!

А. Гусев

Адыгеим и Къэралыгъо
быракъ и Мафэ мэлыл-
фэгъум и 25-м хагъэунэ-
фыкIы.

АР-м и Къэралыгъо фи-
лармоние мэфэкI Иофт-
хъабзэхэр щыкIощтых.
Республикэм искусствэм-
кIэ иIэнэIасэхэм яIэшIа-
гъэхэр сыхъатыр 5-м къы-
щегъэжыагъэу Къэралыгъо
филармонием ифойе къы-
щагъэлъэгъоштых ыкIи
щащэщтых.

Пчыхъэм сыхъатыр 6-м
мэфэкI зэIукIэр
аублэщт, АР-м иартист-
хэм ямэфэкI концерт ащ
къыкIэлъыкIощт.
Республикэм щыпсэухэрэр
ыкIи ихъакIэхэр зэкIэ мэ-
фэкI Иофтхъабзэхэм ах-
лэжээнхэу арагъэблагъэх.

Хэбзэгъэуцугъэхэр, зэфэхьысыжъхэр, джэпсальэхэр

(Икляух).

нэмыкхэр. Зэхэсыгъор зеришагъ Къэралыгъо Советым — Хасэм и Тхьаматэу Владимир Нарожнэм.

Пстэумэ апэу Бэзджэжыкыо Азамат Мыекыуапэ ихыкум участкэу N 3-м, Татьяна Шавлинская N 2-м язэгъэшлужь хыкумышлэху гъэнэфэгъэнхэм депутатхэр тегушылагъэх. АР-м и Апшэрэ Хыкум и Тхьаматэу Шумэн Байзэт кандидатурэхэм нэлуасэ афишыгыэх.

— Шьолпырым хэбзэгъэуцугъэхэр зэрэагъэацкыкхэрэр, зэрэахуымэхэрэр зэгъэшлужь хыкумышлэхэм ясистемэ юф зэришлэрэм бэккэ епхыгъ. Хыкумышлэхэм хэбзэгъэуцугъэхэр пстэумэ апшэ зэрэахырым правовой системэм зыпкыитыныгъэ кыхелъхъэ. Зэфагъэ зыхэлъ хыкумышлэхэм яфитыныгъэхэр кызыраухуымэхэрэр цыфхэм зэхашлэн фае. Цыфхэм, хэбзэихуыгъэ ыккы хыкум кыулыкыоу кыотэгъу кыафэхуыгъэхэм апашхъэ пшэдэкыжъэу ахырэр хыкумышлэхэм кыагурылоным мэхъанэшхо и/, — **кыылауагъ Къумпыл Мурат.**

Федеральнэ къэралыгъо хэбзэ кыулыкыуым афэгъэзэгъэ джэпсаль 3-мэ Адыгеим идептатхэр клэацкыо афэхуыгъэх. УФ-м и Правительствэ и Тхьаматэ игуадзэу Татьяна Голиковамрэ УФ-м и Къэралыгъо Думэ унагъом икыулымкыккы, тым, ным ыккы клэацкыулым юфхэмккы и Комитет ипашэу Нина Останиновамрэ афэгъэзэгъэр ны-тыхэм ясабийхэр зэралыгъхэм, зэралухэрэм япхыгъэ юфхэм афэгъэхыгъ. Нымрэ тымрэ зэхэжыжыгъэхэмэ, ясабийхэр очнэ шыккы тетэу еджэхэмэ, аныбжъ ильэс 23-м нэсыфккы клэлэпуккы ятыгъэн

А. Гусев

фаеу тидепутатхэм алытагъ.

Цыфэу юфшлэлэ лутым ильэс кыс кыратырэ зыгъэпсэфыгъо уахътэм (отпуском) палъэу илэр лыгъэккытэгъэнэм лъапсэ фэхуун ылъэккыштхэм альэныкыо-ккы УФ-м юфшлэныккы и Кодекс зэхэжыжыгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхыгъ УФ-м юфшлэныккы ыккы цыфхэр социальнэу кыулымгъэнхэмккы иминистрэу Антон Котяковым фэгъэзэгъэ джэпсальэр.

УФ-м мэкыумэс хызмэтымккы иминистрэу Дмитрий Патрушевым фэгъэхыгъэр былым гъорыккыккы. Былымхэр зиэхэм шапхъэу агъэцккы фаехэр шьолпырхэм агъэнэфэнхэу фитыныгъэ кызытырэ гъэтэрэзыжыжыгъэхэр хабзэм изэхэцэн фэгъэхыгъэ я 414-рэ Федеральнэ хэбзэгъэуцугъэм фэшлыгъэнхэм тхылым кышело. Мы джэпсальэм даккыу былымхэм алымыплэхэрэм та-

зырэу арагъэтыштыр зыфэдизыр административнэ хэукуныгъэхэм афэгъэхыгъэ шьолпыр хэбзэгъэуцугъэм шагъэнэфагъ.

Цыфхэм яфитыныгъэхэр кыулымгъэнхэмккы АР-м и Уполномоченну Анатолий Осокиным 2023-рэ ильэсым юфэу ашлагъэм шигъэгъозагъэх. Ащ кызырауагъэмккы, гъогъу 367-рэ а уахътэм цыфхэм юфыгъо зэфэхьысыжъхэмккы зыкыфагъэзэгъ.

Хэушхыафкыкыгъэ джэ операцием хэлажъэхэрэм ыккы ахэм яунагъохэм лъэлу тхыгъ 30 кыратыгъ. Къулыкыуу зэрэхырым, лэзэгъу уцхэм, ахъцэ тынхэм, «зэо-зэпэуцужьхэм яветеран» зыфилорэ цэм, зыдэщылэр амышлэу клэдыгъэ джэ клэлэхэм кыагъотыжыжыгъэхэр цыфхэр зыгъэгъэмккыкхэрэр.

Уполномоченнэ кызырауагъэмккы, мы юфыгъохэр джэгъэ-зыжыжыгъэнхэм фэшл зыкыу-

хуымэжынымккы УФ-м и Министерствэ, джэ прокуратурэм, Къащ Плъыжыым и Дунэе комитетэу УФ-м ыккы Республикэу Беларусь ащылэхэм, зыдэхуыгъэр амышлэу клэдыгъэхэм алыхыгъэнымккы Гупчэм, зэо-зэпэуцужьхэм яветеранхэм яфитыныгъэхэр кыулымгъэнхэмккы Лигэм зафагъэзэгъ.

Цыфхэм гумэккыгъоу кыа-рахыплэгъэхэм янахыбэр джэгъэзыжыгъэ хуыгъэ, а чыплэм зэшлуамыхышхуыгъэхэр министрствэу, кыулыкыоу афэгъэзэгъэхэм афагъэхыгъэх.

АР-м и Общественнэ палатэ нэбгырэ 30-у хэтым щыцэу 10-р АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм ыштэн фаеу шапхъэхэм кыадыхэлъытагъ. Ащ фэшл кандидатурэу шьолпыр Парламентым кыгъэлъэгъуагъэ пэпчэ хэушхыафкыкыгъэу депутатхэм амакыхэр фатыгъэх ыккы зэккыми адырагъэштагъ.

Республикэм ипашэ иепллы-ккы кырылотыккы, Общественнэ палатэм республикэм ишылаккы, мамырныгъэрэ зыпкыитыныгъэрэ ильхэу хэукуныгъэхэр зэришлэхэрэм илахышхо зэрэхилъхэрэр кыыхыгъэщыгъ. Цыфхэм ялофыгъохэм ядэгъэ-зыжыжы мафэ кыс ахэр кы-зэрэхэлажъэхэрэм фэшл лъэшэу зерафэразэхэр кылуагъ.

Адыгеим и Общественнэ палатэ хагъэхыгъэх хэушхыафкыкыгъэ джэ операцием хэлажъэу, ныбжыккы джэ-патриотическэ объединение «Зыкыныгъ» зыфилорэм хэтэу Джарым Рэщыдэ, Адыгеим ибзылфыгъэхэм я Союз ипашэу Вэрэкыо Хьалимэт, заом, юфшлэным, Улэшыгъэ Клуачлэхэм ыккы хэбзэу-хуымккы кыулыкыуым яобщественнэ организацие ипашэу Къоджэ Аслъан, Адыгэ Хасэм итхьаматэу Плымыщэкыо Рэмэзан, медицинэм илофышлэхэм я Ассоциацие ипашэу Валерий Ковалевыр, нэмыкхэр.

А зэпстэумэ анэмыккыу фэ-тэрыбэу зэхэт унэхэм ачлэхэм зэдэгъэфедэхэрэм ягъэккыжыжы, муниципальнэ кыулыкыуым, псэуплэхэм яшын, лъэпкыхэм якультурнэ клэн икызызтэгъэнэн, игъэфедэн, икыулымнэ, чыплэ зыгъэлорышлэжыплэхэм, сабий ибэхэм ыккы лыпллэн имылэу кынагъэхэм псэуплэхэр ягъэгъотыгъэнхэм, нэмыкхэм афэгъэхыгъэ хэбзэгъэуцугъэхэм зэхэжыжыгъэхэр афэшлыгъэнхэм фэгъэхыгъэ законопроектхэр, законхэр апэрэ ыккы ятлонэрэ еджэгъухэмккы аштагъэх. УФ-м инэмыккы субъектхэм яхэбзэихуыгъэ кыулыкыуым клэацкыо зыфэхуыгъэхэм атегушылэхы, адырагъэштагъ.

ХЪУТ Нэфсэт.

Ягумэккыгъохэм кыапкырыккыхэзэ

АР-м игъэцккыо хэбзэ кыулыкыуымрэ ошлэ-дэ-мышлэ тхьамыклагъохэм ыккы радиационнэ авариехэм шьобжэ ахэзыжыгъэхэм яобщественнэ организациехэмрэ я Межведомственнэ координационнэ совет зичэзыу зэхэсыгъо илагъ. Ар зэришагъ АР-м финансхэмккы иминистрэу Виктор Орловым.

Ащ ипэублэ псалъэ кызырэ-цилуагъэмккы, Чернобыль атом электростанцием кышыжыгъэ тхьамыклагъом идэгъэзыжыжы хэлэжыагъэхэм яфэлэ-фашлэхэр афэгъэцккыгъэнхэм къэралыгъо хабзэм зэрэфэлэккыу ыналэ тырегъэты.

— Тхьамыклагъор зышыжыгъэ мафэм епхыгъэ шлэжэ юфтхьабзэу республикэм шызэхашагъэхэм, радиацием шьобжэ зэрихыгъэхэм зэтыгъо ахъцэ тынэу аратыхэрэм, япсауныгъэ-ккы ящыккыгъэ медицинэ уплъэккыккы игъом афашынхэм, нэмыккы юфыгъоу зыгъэгумэккыхэрэм татэгущыланэу ты-зэрэгъоигъ. Мы тхьамыклагъом кызыдыжыгъэ гумэккыгъохэм ядэгъэзыжыжы хэлэжыагъэхэм ягумэккыгъохэр, ялофыгъохэр къэралыгъо гъэцккыккы кыулыкыуым янэплээгъу рагъэккы-хэрэп нахъ мышлэми, шыклагъэу джыри щылэхэм тахэллэжэшт, — **кыылауагъ ащ.**

Радиацием зэрар зэрихыгъэхэм зэтыгъо ахъцэ лэпылэгъоу аратырэ кытегушылагъ АР-м юфшлэныккы ыккы социальнэ хэукуныгъэмккы и Министерствэ

иотдел ипашэу Брауко Валерий. Хабзэ зэрэхуыгъэу, а зэтыгъо ахъцэ лэпылэгъор тхьамыклагъом идэгъэзыжыжы хэлэжыагъэхэм, сэкъатныгъэ хэзыжыгъэхэм, зидунай зыхэжыжыгъэхэм яшхыгъэу-сэхэм, янэ-ятэхэм, ясабийхэм афатлупшы. Брауко Валерий кызырауагъэмккы, а купым хэхэрэ нэбгырэ 516-у республикэм щыпсэхэрэм зэтыгъо ахъцэ лэпылэгъоу аратырэмы ильэсым хагъэхуагъ. Ылэккы ар сомэ мини 2 зырыз хуыштыгъэмэ, джы сомэ мини 3-м нэсыгъ. Джащ фэдэу иккы-гъэ ильэсым гумэккыгъоу дагъэ-зыжыжы фэгъэхэм ащышхэу зэшлэхыгъэ хуыгъэхэм министрствэм иллыккы кытегушылагъ.

Адыгэ республикэ общественнэ организациеу «Чернобыль иинвалидхэр» зыфилорэм итхьаматэ игуадзэу Александр Мо-

лотовым чернобыльцэхэм ягумэккыгъохэр зэхэсыгъом кы-щылэтыгъэх. Мыхэм япсауныгъэ изытет елытыгъэу чыжъэу клонхэ зэрамылэккырэм кыхэккыу яавтомобильхэр зычлагъэу-цонхэ альэккышт гъучл гаражхэр зыщыпсэхэрэм апэмычыжъэу агъэуцунхэу чыплэхэр кыафыхэ-гъэккыгъэнхэу кыккылэлэу-гъэх. Джащ фэдэу общественнэ организацием унэ зэрищыклагъэри кылуагъ. Финансхэмккы министрэм а юфыгъохэм язэшлэхын Мыекыопэ кыэлэ администратионмэ мылкъу зэфышты-клэхэмккы Комитетым афигъэ-загъ. Ащ нэмыккыу, Чернобыль тхьамыклагъом идэгъэзыжыжы хэлэжыагъэхэм ясаугъэтэу Мыекыуапэ дэтым игъэцккыжыжы зэрифэшхуашэм тетэу лыгъэ-ккытэгъэнхэу арилуагъ.

— Чернобыльцэхэм ящэнэрэ

лэуажэу кыагъэхуыгъэ сабийхэр хэбзэгъэуцугъэккы зэрэмы-ухуагъэхэр федеральнэ шапхъэм тетэу кыэлэтыгъэн фае. Джащ фэдэ, сэкъатныгъэ зилэхэм лэзэгъу уцхэр зэраратыхэрэм ильэс зэккылыккыккы хэу-кыныгъэ фэхуэрэп. А шапхъэр зэрэ Урысыеу аруштыу цыгъэ-псыгъ, игъом ящыклагъэр агъо-тырэл, — **кыыхыгъэщыгъ Александр Молотовым.**

Радиацием епхыгъэ тхьамыклагъохэм кызыдахыгъэхэм ядэгъэзыжыжы хэлэжыагъэхэм ямафэ ипэгъоккыу зэхашэшт юфтхьабзэхэм зэхэсыгъом щатэгущылагъэх. Агъэнэфагъэхэр зэккы гъэцккыгъэнхэ зэрэфаер министрэу Виктор Орловым кыылауагъ, ащккы пшэдэккыжы зыжырэ кыулыкыуым яллыккыккы аналэ тыраригъэдзагъ.

ЮШЫНЭ Сусан.

Ныбджэгъу лъаплэхэр!

2024-рэ ильэсым иятлонэрэ мэхиз тельтыгъэ клэтхэгъу уахътэр маккы.

Республикэ гъэзетэу «Адыгэмак» кызытыжыкы зышлюгъохэр мыщ фэдэ уасэккы ащ Урысыем и Почта икыу-тамэхэм ащыккытхэуштыгъ:

Индексэу П4326-р:

зы мазэм — сомэ 207,57-рэ;
мэзитлэм — сомэ 415,14-рэ;
мэзишым — сомэ 622, 71-рэ;
мэзишлым — сомэ 830,28-рэ;
мэзитфым — сомэ 1037,85-рэ;
мэзишым — сомэ 1245,42-рэ.

Фэгъэккытэн

зилэ купхэм апае

индексэу П3816-р:

зы мазэм — сомэ 204,14-рэ;
мэзитлэм — сомэ 408,28-рэ;
мэзишым — сомэ 612, 42-рэ;
мэзишлым — сомэ 816,56-рэ;
мэзитфым — сомэ 1020,07-рэ;
мэзишым — сомэ 1224,84-рэ.

Шыгу кыэдгъэккыжыжы, джащ фэдэу юфшлэлэхэм гъэзетыр кыратхы-кышхушт — сомэ 240-рэ ащ ыуасэр, ильэсыном кызыщыдэккы мафэхэм афэтцэжыжышт, ащ пае ипчыагъэккы ар экземплар 15 е нахыбэн фае.

Ежъ-ежырэу кыагъэхэзэ зыштэ-жыштытхэм апае тигъэзет мэзишым ыосэщтыр сомэ 150-рэ, ар редакциер зычлэт унэр ары зычлахыжышхуштыр.

ВСЕРОССИЙСКИЙ КОНКУРС «МЕТОДИЧЕСКАЯ КОМАНДА ГОДА»

Первый тур
финального этапа

ВИЗИТНАЯ КАРТОЧКА КОМАНДЫ

АР-м гэсэныгэмрэ шэныгэмрэкэ и Министерств

Анахь дэгъухэм ащыщ хъугъэх

Урысые зэнэкъокъоу «Ильэсым иметодическэ куп» зыфило-
рэм Адыгеим икыгъэ кэлээгъаджэу хэлэжъагъэхэр анахь дэ-
гъухэм ащыщ хъугъэх.

Урысые форумым методист нэб-
гырэ 450-рэ къеклолагъ.

лофшэным хэхьоныгъэхэр щыш-
гэнымккэ зигъо къэсыгъэ гумэкы-
гъохэм, егъэджен сыхъатхэу лофшэ-

ным, Хэгъэгум икыгъэхэмэн ыккы
щынэгъончэным афэгъэхьыгъэхэм
язэхэщэн лофтхъабзэм хэлэжъагъэ-
хэр тегуцылагъэх.

Форумым къыдыхэлъытагъэу ме-

тодическэ зэнэкъокъоу зэхашагъ,
хэгъэгум ишъолъыри 10-мэ къары-
кыгъэхэр ащ хэлэжъагъэх. Зэнэ-
къокъум иочнэ уцугъо Урысые об-
ществэу «Шэныгъэм» илекторие
щыкылагъ. Адыгеим икыгъэ купыр
Ивановскэ хэкум щыщхэм янэкъо-
къугъ ыккы теклоныгъэ къыдахыгъ.

АР-м гэсэныгэмрэ
шэныгэмрэкэ и Министерств

Нэбгыри 150-м ехъу хэлэжъагъ

Мэлылфэгум и 20-м Дунэ гэсэны-
гъэ Иофтхъабзэу «Тотальный дик-
тант» зыфило-рэр я 20-у зэхашагъ.
Адыгеим ар я 11-у щыкылагъ, нэбгыри
150-м ехъу хэлэжъагъ.

Мы илэсым зэккэмккы чыплэ 8-мэ
диктантыр ащатхыгъ, ащ щыщэу
Мыекыуапэ, 65-м Адыгэкъалэ
зикласэхэр къыккылагъэх. Къэлогъэн
фае Адыгэкъалэ я 6-у Иофтхъабзэм
чанэу зэрэхэлэжъэрэр, мыгъэ Хьа-
лэкъуае апэрэу ар щатхыгъ.

Урысыбзэмккэ шэныгъэу ялэр
зыуплэкыгъэхэм ащыщэу классиче-
скэ диктантыр нэбгырэ 60-м ехъумэ
— Мыекыуапэ, 65-м Адыгэкъалэ
ыккы Хьалэкъуае ащатхыгъ. Иккыб
къэралыгъохэм къарыкыгъэ нэбгы-
рэ 45-м тест шыккэм тетэу Адыгэ
къэралыгъо университетым зыщау-
шэтыгъ. Мыщ фэдэ шыккэр ятлонэрэу
агъэфедэ. Урысыбзэр зымындылэ-
фыбзэу, иккыб къэралыгъохэм къа-
рыкыгъэхэу Иофтхъабзэм хэлэжъэ
зышлоигъохэу, ау диктантыр зыфэ-
мытхыщтхэм хэушъафыкыгъэу
лофшэн афызэхъагъэууагъ.

— Хабзэ зэрэхъугъэу, урысы-

А. Пауленгер

бзэмккэ зишэныгъэ зыуплэкы зы-
шлоигъохэмккэ диктантыр Иофтхъабзэ
шъхъалэу щыт.

Иофтхъабзэр зерифэшъуашэу рес-
публикэм щыкылагъ. Ар зытхы зы-
шлоигъохэм япчъагъэ зэрэхъорэр
тигуап. Илэс къэс хэлэжъэхэу,
дэгъу дэдэу зытхыхэрэри мымаккы
тилэх. Мыгъэ текстыр зыгъэхъа-
зыгъэр журналистэу, тхаклоу Анна
Матвеевар ары. 2024-рэ илэсыр
унагъом и Илэсэу зэрэщытыр къы-
дэтлытэзэ, чыплэ пэлчэ унагъом
щыщхэр къеджагъэх, — къылауагъ

Адыгеимккэ Иофтхъабзэр зэхэзы-
щэу, филологии шэныгъэхэмккэ
кандидатэу Нэшъульэщэ Индирэ.

Клэрэщэ Тембот ыцлэ зыхъырэ
музеим нэбгырипллымэ зыщаушэ-
тыгъ. Клэрэщэ Тембот иккыб икыо-
рэлъфэу Алинэ текстым къеджагъ.

Диктантхэр зыуплэкылэр комис-
сиэм Иофшэныр ыублагъ, мэлылфэ-
гум и 26-м «Тотальнэ диктантым»
исайт зэфэхьысыжъхэр къырагъэхъа-
щтых. Дэгъоу ар зытхыгъэхэр жъо-
ныгъуаккэм и 4-м агъэшлощтых.

ДЕЛЭКЪО Анет.

Тхыамыккылагъор къызхэккыгъэр зэрагъэшлэщт

Урысыем и Следственнэ комитет
Адыгэ Республикэмккэ исследствен-
нэ гэлорышлэпэ ипачэ ипшъэрыл-
хэр зыгъэцаккы Василий Лариным
пшъэрыл зэрафишыгъэм тетэу
Теуцожь районим игъогу техъухъэ-
гъэ тхыамыккылагъоу зыныбжэ имы-
кыгъэхэр зыхэккыдагъэм фэгъэхьы-
гъэ материалхэр хэгъэгу ккыцлэ Иоф-
хэмккэ къулыккыухэм къаыхыжы-
гъэу шъолъыр следственнэ коми-

тетым ичылпэ следственнэ отде-
лэтыжыгъэным Иоф къалэтыгъ.

Ыпэккэ макъэ къызэрагъэлугъа-
гъэу, Теуцожь районим щыщ клалэу
илэс 17 зыныбжыкыр автомобилэу
Lada Granta зэрифэзэ, рулыр фэ-
мыгъэлорышлэу ыпэккэ кыккырэ
транспортыр зэрыккырэ гъогу тельэ-
дагъ, хылылэзэщэ автомобилэу
«Газель» еутэккыгъ. Краснодар
щыщ илэс 40 зыныбжэ хулыфыгъ

рулым лусыгъэр. Шъобжэу хахыгъэ-
хэм Lada Granta иводителы, илэс
17, 18 зыныбжыкыхэу ащ дисыгъэ
нэбгыритлэу арылыккыгъэх.

Следовательхэм гъогу техъухъэ-
гъэ тхыамыккылагъор къызыхэккыгъэр
зэрагъэшлэщт, зыныбжэ имыкыгъэ
ккылэм транспортыр зэрифэнэу
зэрэхъугъэр зэхашыщт.

Уплэккыным иккыуххэм атэтэу
процессуальнэ унашъо аштэщт.

Иэпылэгъу хъушч

Адыгеим иккылээгъаджэ лэпкы
премиеу «Россия — мои горизонты»
зыфило-рэм иккыдэхынккэ зэнэкъо-
къум хэлэжъагъ ыккы финалныккыом
ихъагъ.

Тхыаркхъо Сайдэ иккыарзынэщ

Сэнэхъат къыхэхынымккэ апэрэ лэпкы Пре-
мием иккыдэхынккэ фэбэнэнхэм пае ккылээгъа-
джэхэм гухэлъ гъэшлэгъонэу ялэхэр онлайн
шыккэр къызфагъэфедзэ къыралотыкыгъэх,
ккылэеджаккыохэм апае агъэхъазырыгъэ проект
зэфэшъафэу зэхашэууагъэхэр къагъэлэ-
гъуагъэх.

Теуцожь районимккэ гурыт еджаплэу N 6-м
плуныгъэ Иофымккэ пачэм игуадзэу Тхыаркхъо
Сайдэ проектэу «Живая лаборатория биоин-
новации» зыфило-рэмккэ финалныккыом зэрихъа-
гъэм имызагъоу, Урысые проектэу «Билет в
будущее» зыцлэм игъэсэныгъэ программэ гъэре-
ккы хэлэжъагъ. Ар зыхэхъэгъэ купыр анахь дэ-
гъуитфымэ ащыщ хъугъэ.

Тхыаркхъо Сайдэ мы мафэхэм гушылэгъу
тыфэхъугъ. Ащ къызэрэтилуагъэмккэ, проектэу
«Виртуальнэ Иэпылэгъоу Бил-Бот «Сэнэхъатэу
къыхэхыщтынккэ Иэпылэгъу» зыфило-рэр пэлу-
дзыгъэ шыккэм тетэу ахэм агъэхъазырыгъэ ыккы
аныхь дэгъухэм ащыщ хъугъэ. Теклоныгъэ къы-
дэзыхыгъэ купхэм ахэтхэр лэпкы премием
илауреат хъугъэ ыккы мэфэккэ Иофтхъабзэм ра-
гъэблэгъагъэх.

— Тиеджаплэ «Билет в будущее» зыфило-рэ
проектым хэлэжъэ, ккылэеджаккы 50-м ехъу ащ
хэт. Ахэм сэ Иоф адэсшэнэу сагъэнэфагъ. Хэу-
шъафыкыгъэ егъэдженэу ткыгъэхэмккэ балл
350-м ехъу къысыгъэ ыккы Урысыемккэ проектнэ
модулым сыхэхъагъ. Интернет шыккылау «Zoom»
зыфило-рэр къызфэдгъэфедзэ сэнэхъат къыхэхы-
нымккэ (профориентациемккэ) чат-бот зэхэдгъэу-
цогъагъ. Урысыем ишъолъыр зэфэшъафхэм
ялыккылохэр ащ хэлэжъагъэх. Сэ сыхэхъэгъэ
купым Москва, Санкт-Петербург, Дагъыстан ыккы
намыккы чыплэхэм ащыщхэр хэтыгъэх, тызэнэло-
сагъэп. Тхыамафэм ккыккыцлэ виртуальнэ проектыр
зэхэдгъэууагъ, ккылэеджаккыохэм ящылыныгъэ
гъогу зэрапхыщт сэнэхъатыр къыхахынымккэ
зышлуагъэ ккыккыцлэ проектыр дгъэхъазырыгъэ. Мы
лэаныккыор нахь зигъо къэсыгъэу тлытагъэ, —
къытилуагъ Сайдэ.

Сэнэхъат къыхэхынымккэ лэпкы премиеу
«Россия — мои горизонты» зыфило-рэм иккыла-
ккыор гуманитар проектхэмккэ Фондэу, программэу
«Билет в будущее» зыфило-рэм ифедеральнэ
оператор ары. УФ-м просвещениемккэ и Ми-
нистерствэ ялэпылэгъоу ар зэхашагъ. Мэфэккэ
Иофтхъабзэр мэлылфэгъум и 23-м ВДНХ-м
щыккылощт. УФ-м просвещениемккэ и Министерствэ
ищытхэу тхылхэр ащ щаратыщтых.

Мэфэккэ Иофтхъабзэм къыдыхэлъытагъэу проект
аныхь дэгъуитфыр зыгъэхъазырыгъэхэр зэлуа-
гъэккыщтых, ялофшлагъэхэм джыри нахь куоу
атегушылэщтых, ищыккылагъэмэ, зэхъоккыныгъэхэр
фашыщтых.

ДЕЛЭКЪО Анет.

БлэкIыгъэм инепэрэ

Гу лъачIэм нэсэу, лъа-
къомэ закъыригъэнхъуа-
тэу, Iэгу теоныр зэпы-
мыоу. Тэхьутэмькъое
районым итворческэ
купхэу УФ-м изаслужен-
нэ ансамблэу, лъэпкь
Iэмэ-псымэхэмкIэ купэу
«Удж», эстраднэ ордэ-
хэмкIэ лъэпкь студиеу
«Къамыл» ыкIи лъэпкь
къашьохэмкIэ ансамб-
лэу «Адыгэхэр» зыцIэхэм
язэхэт концертэу «Ис-
токи» зыфилоу Мыекъяу-
пэ кыщатыгъэр зы
жыкыццэгъоу кIуагъэ.

Апэрэ такыкыым кыщегъэ-
жыагъэу къэгъэлъэгъоным икIэу
нэс сценэм утеплэхъуыкIынэу
амал илагъэп. Ащ кытехьэрэ
пэпчъ зым зыр пыгъэагъэу,
зы къэшлыгъом фэдэу къашь-
охэр, мэкъамэхэр, ордэхэр зэ-
кIэлъыкIохэу сыхьатрэ ныкьор-
рэр кIуагъэ. Драматическэ ныб-
жыкIэ театрэу М. С. Ахэджа-
гом ыцIэ зыхьырым иартистхэм
якъэшлыгъохэми программэр
къагъэдэхэгъ.

Мыщ фэдэу зэхэт къэгъэлъэ-
гъон творческэ купичмэ кызы-

ратырэр апэрэ. Тэхьутэмькъое
районыр загъэпсыгъэр мыгъэ
ильэси 100 зэрэхьурэмрэ ежъ
купхэр зызэхашагъэхэм ямэ-
фэкIхэмрэ Iофтхьабзэр афэгъэ-
хыгъ. Тэхьутэмькъое район
администрацием культурэмкIэ
и ГъэlorышIапIэ ар игукъэкI.
Купхэм ярепертуар хэтыгъэ
мэкъамэхэм, къашьохэм, ордэ-
хэм анэмькIэу къэгъэлъэгъоным
ехьулIэу клэхэр агъэхъазыры-
гъэх.

— Абхъаз къашьор, «Зыгъэ-
лъатэр» ыпэкIэ къэтшыщтыгъэ-
хэп. Ахэр кIэу дгъэуцугъэх.
Тизэдэлъэжъэныгъэ лъэшэу тыгу
рихыгъ. Илъэсыбэхэм зы унэм
тыщэлажъэ, тызэпэблагъ, ты-
зэхэт нахь мышIэми, проекты-
кIэм нахь тызэрипхыгъ. Пчыхъэ
къэс Iоми хъунэу гъэхъазырын-
хэр тилагъэх. Ацумыжъ Рустам
тирежиссер. Тимурад кызырэдэ-
дэхьугъэм тырыраз, мыщ фэдэ
проектхэм джыри тахэлъэжъэным
тыфэхъазыр, — кыддэгъошъагъ
лъэпкь къашьохэмкIэ ансамблэу
«Адыгэхэр» зыфиlorэм ипашъу
Маремыкъо Артур.

Творческэ купхэу «Уджымрэ»
«Къамылымрэ» зызэхашагъэхэр
ильэс 30, «Адыгэхэр» зыщылэр
ильэси 10 хъугъэ. А уахътэм
кыкIоцI республикэм иансам-
блэ цIэрыIохэм ясатырэ ахэр
хэуцагъэх. МэфэкI инэу шьо-

Анцокъо Ирин

пырым шырекIокIхэрэр ренэу
къагъэдэхэх, лъэпкыым икульту-
рэ ифэшъуашэу зэрахъэ, кызы-
тыраганэ, IлэужыкIэхэм ана-
гъэсы, нэмыкI цыф лъэпкхэм
арагъашIэ.

— Тэхьутэмькъое районым
культурэмкIэ и ГъэlorышIапIэ
пшъэрылп къин непэ егъэцакIэ.
Урысыем икълэшхоу, псынIкIэу
зызыушъомбгъурэ Краснодар
игъунэгъу. Ащ цыф лъэпкь зэ-
фэшъафыбэ къеуалIэ. Ахэм
ащыщхэм Тэхьутэмькъое рай-
онри псэупIэу кыхахы. Арышъ,
проектэу «Истоки» зыфилоу
Тэхьутэмькъое районым непэ

къытпигъохыгъэр игъо дэдэу
сэлъытэ. Сыда Iомэ культу-
рэм ипшъэрылпыр лъэпкыым
икIэн бай къэухъумэгъэныр,
хахъо егъэшлыгъэныр ыкIи
адырэ лъэпкымэ яшэн-хабзэхэм
ахэмьгъэкIокIэгъэныр ары. Куп-
хэм ар дэгъоу къадэхъу. Проект
дэгъу дэдэу сэлъытэ. БэхэмкIэ
ар шысэшIу хъун фæе, — кы-
щыIуагъ ишлуфэс гуцыIэ АР-м
культурэмкIэ иминстрэу Аульэ
Юрэ.

МэфэкI пчыхъэзэхэхэм икIэ-
ухэу къэгъэлъэгъон-форумэу
«Урысыер» зыфилоу ВДНХ-м
щыкlorэм чанэу зэрэхэлъэжъа-

гъэхэм фэшI творческэ купхэу
«Уджымрэ» «Адыгэхэр» зыфи-
lorэмрэ яартистхэм, яхудожест-
веннэ пашэхэм ыкIи Тэхьутэ-
мыкъое район администрацием
культурэмкIэ и ГъэlorышIапIэ
ипашъу Хьатит Нурдин АР-м
культурэмкIэ и Министерствэ
ирэзэныгъэ тхылъхэр къулыкъум
ипашъэ аритыжыгъэх.

Проектэу «Истоки» зыфило-
рэм икълэгъэлъэгъонхэр Адыгэ-
къалэ, Краснодар, Налщык ыкIи
Владикавказ ащыкIуагъэх. Мые-
къуапэ кыщатыгъэр дэкIыгъо-
хэмкIэ аужырэу хъугъэ.

АНЦОКЪО Ирин.

Къэлэ гупчэр гуIэтыпIэ афэхъу

Мэфэ фабэу кызэкIэлъыкIохэрэм яшлуагъэкIэ АР-м и Концерт
объединение зикIэщэкIо зэлухыгъэ къэгъэлъэгъонхэр АР-м и Къэра-
лыгъо филармоние дэжъ шызэхашэхэу рагъэжъэжыгъ.

Адыгеим и Камернэ музы-
кальнэ театрэ, Къэралыгъо
академическэ ансамблэу «Нал-
мэсым» иоркестрэ, Къэралы-
гъо симфоническэ оркестрэм,
лъэпкь ордэымкIэ АР-м и Къэ-
ралыгъо ансамблэу «Испьямы-
ем» якъэгъэлъэгъонхэр зэкIэ-
лпыкIоу мыщ кыщатыгъэх.
Ахэм цыфыбэ зэрашIалэ. Къэ-
лэдэхэм ямызакъоу, Мые-

къуапэ къеблэгъэгъэ хьакIэхэри
ягуапэу къаIуалIэх.

Шьолъырым икультурэ Iэпы-
Iэгъу ин рагъэгъоты: культурэм
иунэхэр псэупIэхэм ашагъэпсых,
агъэкIэжыых, кинотеатрэхэр,
концерт гупчэхэр зэтырагъэ-
псыхъэх, искусствэм иеджа-
плэхэм ящыкIэгъэ Iэмэ-псымэ-
хэр арагъэгъоты.

АР-м и Лышъхъэ иунашъокIэ

культурнэ Iофтхьабзэу чыплэхэм
ащыкIохэрэм цыфыбэ ахэша-
гъэ мэхъу. Цыф псэупIэхэр
гуIэтыпIэ хъунхэм пае ащызэ-
шлуахырэ гъэцэкIэжыынхэм ар-
тистхэм зэлухыгъэ къэгъэлъэ-
гъонхэр кызыщатын альэкIышт
пчэгухэм яшлын кыщыдалъытэ.
Мыекьопэ пчэгъу шьыпкъэу Къэ-
ралыгъэ филармонием пэлуль
скверыр ащкIэ шысэшIу.

АР-м и Концерт объединение
концертхэм язэхэщэнкIэ ипашъэ
игуадзэу Кукэнэ Алий кызырэдэ-
тиуагъэмкIэ, Iоныгъом ыгузэ-
гухэм анэс Мыекъяуапэ изэлухы-
гъэ пчэгухэм къэгъэлъэгъон
47-рэ ащыкIонэу агъэнэфагъ.
КъэшьокIо, ордэыло купхэм,
театрэхэм якъэгъэлъэгъонхэр
ахэм къадыхэлъытагъэх. «Мые-
къуапэ щыпсэухэрэм ыкIи ихьа-
кIэхэм культурэр зэхашIэным
пстэури фытегъэпсыхъагъ. Зэ-
лухыгъэ концертхэр зыгъэхъазы-
рырэ купыр техническэ Iэмэ-
псымэхэм тэрэзэу Iоф ашIэным,
макъэр пчэгухэм ащылуным
ишьыпкъэу пыл. Филармонием
пэлуль скверым нэмыкIэу Ле-
ниным ыцIэ зыхьырэ пчэгум,

къэлэ паркым иконцерт пчэгъоу
«Ракушка» зыфалорэм, Шъхъэ-
гощэ нэпкъэу Мыекъяуапэ ита-
мыгъэу мыIэрысэр зытыра-
гъэуцагъэм зэлухыгъэ концерт-
хэр къащыттыщтых», — хигъэу-
нэфыкIыгъ Кукэнэ Алий.

Къэгъэлъэгъонхэм культурэм
ижанрэ зэфэшъафхэр къа-
щылъэгъонхэу, кIэлэцIыкIухэм
апае спектаклэхэр ахэтынхэу
зэхэщакIохэм рахъухъагъ. Рес-
публикэм икълэлэ шъхьалэ щы-
псэухэрэми, ихьакIэхэми ахэм
гуахъо ахагъотэшт.

Мэлыльфэгум ыкIэ нэс къэ-
гъэлъэгъонхэр зэрэзэкIэлъыкIо-
цтхэр кыхьэтэуты.

ТЭУ Замир.

**Адыгэ Республикэм и Концерт объедине-
ние хэхьэрэ творческэ купхэу Къэралыгъо
филармонием дэжъ мазэм ыкIэм нэс зы-
кыщызыгъэлъэгъоштыхэр:**

— мэлыльфэгум и 24-м пчыхъэм сыхьатыр 6-м
ыныкъом — эстраднэ ансамблэу «Ошъутенэр»;

— мэлыльфэгум и 26-м пчыхъэм сыхьатыр 6-м
ыныкъом — АР-м и Камернэ музыкальнэ театрэу
А. А. Хьанэхъум ыцIэ зыхьырэ;

— мэлыльфэгум и 29-м пчыхъэм сыхьатыр 6-м
ыныкъом — Адыгеим лъэпкь ордэымкIэ и Къэралыгъо
ансамблэу «Испьямыер»;

— мэлыльфэгум и 30-м пчыхъэм сыхьатыр 6-м
ыныкъом — Адыгеим лъэпкь къашьомкIэ и Къэралы-
гъо академическэ ансамблэу «Налмэсыр» (оркестрэр).

Концертхэр кызыатыштыхэр ошIу зыхьукIэ ары.

«Испьямыер» ихьарзыгъэц

Цыфыр ыкIи Iэпэлэсагъэр

Гъогунэкъохэм яунэгъо шэн-хабзэхэр

2024-рэ илъэср унагъом и Илъэср В. В. Путиным ыгъэнэфагъ. Ащ елытыгъэ акъыл-цыфыгъэкIэ, IофшIэгъэ дэгъукIэ цыIэныгъэм чыплэ щызилэ пэпч игугъу пшыныр епэсыгъ.

ЗегурыIоныгъэ, зэрэлъытэ-зэфэса-кыжьыныгъэ зэрэлъ Гъогунэкъохэм яунагъо щысэтэхыплэхэм ащыщ. Ахэм Тхьэм къахилъхъэгъэ шэн-хэбзэшIухэр зэрэлъэкIэу щыIэныгъэм щыпхыращых. Анахъэу гу зылыыозгъатэрэр ны-тыхэми, ялфыгъэхэми, ахэм къаIэхъухъажы-гъэхэми творческэ жьыкъэщэ гъэшIэгъон зэрахэлъыр ары. «Цу хъуштыр шкIээ къэошIэ» пIэныгъэу агуагъэп адыгэхэм, угукIэ пшIоигъомэ, пшъхъэкIэ пфыз-шIокыштыр бэдэд; творческэ гуахъом, ащ кыкIэкIогъэ гушъхъэлэжыгъэм цыфыр егъэшъуашIо.

Джащ фэдэ унагъу сыкызтегушылэ-штыр — ар Мыекъуапэ щыпсэурэ сурэ-тышI Iэпэлэсэу Гъогунэкъо Мухъарбый иунагъу. Тым, ным, ялфыгъэхэм ыкIи ахэм къапыфэжыгъэхэм яакъыл-лушы-гъэ, яамал зынэсырэр кышIиIотыкIыгъ тхылъ-альбом лъэгъупхъэу «Семейные традиции. Гогуноковы» зыфилорэм. Мыщ фэдэ шIэж тхылъ лъапIэр зыфагъэшъо-шагъэр унэгъо лъапсэм иухъумэкIуагъэу, ны IэшIу лъапIэу ыкIи шъхъэгъусэу яIэгъэ Гъогунэкъо Хъариет ары.

Тхылъышхо-альбомым ыкIышъо те-олагъо гобеленэу «Вечность» («Мыкло-дыныгъ») зыфилорэр. Мы IэшIэгъэ лъэ-гъупхъэр АР-м и Лъэпкъ музей чIэлъ.

Унагъом ышъхъэу, икIэсэнэу Гъо-гунэкъо Мухъарбый IэшIагъэр ыгъэхъа-зыры зэхъум кызыпкырыкIыгъэр ыкIи Iэуытыплэ фэхъугъэр ишъхъэгъусэу, ыкIоу Муратрэ ыпхъоу Сусаннэрэ янэу Хъариет исурэт. Илъэс 30-м ехъурэм Адыгэ хэку музейм инаучнэ IофшIэу ар щылэжъагъ.

Гъогунэкъохэм яшэн-хабзэхэр, яду-нэететыкIэ дахэу кызышIиIотыкIыгъэ тхылъ-альбомыр Iахышъу зетеутыгъ.

Унагъом ылапсэу тым — Гъогунэкъо Мухъарбый икIэлэмылэ кыпыкIыгъэ произведенихэр: декоративнэ-приклад-ной искусствэр, монументальнэ искус-ствэр, живописыр, портретыр.

Тым илагъо лъыгъэкIуатэу ыкIоу Мурат игуапэу декоративнэ-прикладной искусствэмкIэ Iофышхо елэжы.

Япшашъэу Гъогунэкъо Сусаннэ ижи-вопись джащ фэдэу тхылъым чыплэ щыгъотыгъ.

Гъогунэкъохэм алэ зэкIэдзагъэу твор-чествэр дахэу алэжы.

Адыгэ Республикэм инароднэ сурэ-тышIэу, АР-м икIэралыгъо шIухъафтын илауреатэу Гъогунэкъо Мухъарбый жьо-ныгъуакIэм и 1-м, 1938-рэ илъэсым Кошхъэблэ районым ит къуаджэу Бла-щэпсынэ кышъыхъугъ. Къоджэ еджапIэр кызыеухым, Мухъарбый сурэтышI-офор-мителэу икIуаджэ Iоф щышIагъ, ащ ыуж Краснодар дэт художественнэ училищыр кыуухыгъ. Итворческэ IофшIэн пIоблэ шъэнымкIэ ригъэжъагъ, ащ ыужым гобеленым зыфигъэзагъ ыкIи мы лъэ-ныкъомкIэ, декоративнэ-прикладной искусствэмкIэ лъагъо пхырищыгъ. Мухъарбый илъэсипшI пчъагъэм хъалэ-лэу икIэсэ Iофэу ылэжырэм дэгъоу зыкышIиушыхъатыгъ, зыми хэмыкIокIэрэ шыкIэ-кыгъэлъэгъуакIэр Iэклэлъ хъугъэ. Исурэтхэм ясюжетхэр лъэпкъ эпосэу «Нартхэм» ятхыдэхэм къахыхы. Илэ-шIагъэхэм адыгэхэм ящыIаIэ ыкIи якультурэ нэрылэгъу кыпфашы. Гобе-ленхэр лъэгъупхъэх, купкIи шъуаши яI. Iэпэлэсэм илэшIагъэхэм зэфэдэкIэ лъэпкъ зэфыштыкIэхэр, унагъор, мамыр-ныгъэр, дэхэгъэ-къэбзагъэр ыкIи цы-фымрэ чIыопсымрэ азыфагу зэфэмыдэ-ныгъэу илър къащыриIотыкIыгъ. Живопи-сым илър сурэтхэу икIоджэ гупсэ фэгъэ-хыгъэхэри альбомым кыдэхъагъэх.

Мухъарбый сыдигъуи творчествэмкIэ зэчый инэу хэлъыр лъэныкъуабэкIэ ыгъэунэфэу, кIэм лыхъоу, ар кыгъотэу

ыкIи кыдэхъоу Iоф ешIэ. Мыпшъыжэ Iэпэлэсэм бэ физэшIокырэ: икIуаджэу Блащэпсынэ дэт мэщытыр ащ сурэтхэм-кIэ ыгъэкIэрэклагъ ыкIи ащ пае 1997-рэ илъэсым АР-м и Къэралыгъо шIухъафтын искусствэм ылъэныкъокIэ кыфагъэшъо-шагъ.

СурэтышIыр кыгъэлъэгъон инхэу Урысыем, республикэ зэфэшъафхэм ащызэхашэхэрэм ахэлажъэ, осэ икIуи кыраты. Адыгэхэм ящыIэныгъ, якультурэ кызышIотыкIырэ алырэгъу гъэчъыгъэхэм апае щытхъуцIэ лъапIэу «АР-м инаро-днэ сурэтышI» зыфилорэр кыратыгъ. ИлофшIагъэхэр пкыгъо пшы пчъагъэу зэхэлъых, осэшхо зилэх. Мухъарбый монументальнэ искусствэмкIэ IофшIэгъэ инэу ылэжыгъэм изакъоп, живописыр, портретхэр, илэгъу-ныбджэгъухэу — зэлышIэрэ артистэу, тхаклоу, орэдылоу Мурэтэ Чэпай, композиторэу Сихъу Рэмэзан, ятэ-янэхэм ясурэтхэр, ежэ иавтопортрет, иунагъо щышхэм яехэр дэгъоу кыдэхъугъэх. Гъогунэкъохэм яунагъо щыщ пэпч шIур елэжы, твор-чествэм ыгу физэлухыгъ.

Мухъарбый ыкIоу Мурат

Ар сурэтышI-реставратор, адыгэ Iэ-шIагъэхэр — сэшхохэр, къамэхэр, бгы-рыпххэр, хъазырхэр, нэмыкIхэр ыла-пэхэмкIэ егъэчых. Ахэр зыплъэгъухэкIэ ядэхэгъэ-гъэцэкIэгъагъэ бгъэшIагъо екъу.

Гъогунэкъо Мурат Iоныгъом и 21-м, 1969-рэ илъэсым Мыекъуапэ кышъы-хъугъ. 1996-рэ илъэсым Суздаль дэт художественнэ-реставрационнэ училищыр музей гъучымкIэ кыуухыгъ. Ащ ыуж Адыгэ къэралыгъо университетым изо-бразительнэ искусствэмкIэ икафедрэ апшъэрэ гъэсэнэгъэ щызэригъэгъотыгъ. Урысыем исурэтышIхэм я Союз хэт, АР-м изаслуженнэ сурэтышI, тыжыны-шIэ Iэпэлэс, хэгъэгъу, шъолъыр ыкIи чы-

плэ кыгъэлъэгъонхэм ахэлажъэ. «Ыла-пэмэ дышъэр къапэзы» зыфалорэм фэд, пкыгъоу ышIыхэрэм ядэгъугъэ-гъэцэкIэ-гъагъэ къэлотэгъуай — гъэчъыгъэх. Ижырэ IэшIэгъэ Iэшэ-шъуашэхэм анахъ мыдэгъухэмэ, ахэм ауж зыкIи кыи-нэхэрэп кIалэм илэшэ-шъошэ шыгъэхэр. Мурат фэдэ Iэпэлэсэхэу, гъукIэ Iазэхэр зырыз дэдэх. Анахъэу ыгъэфедэхэрэр дышъэр, тыжыныр, къупшъхъэр, пхъэр, шъор ыкIи мыжъо лъапIэхэр ары. Темыр Кавказым ис анахъ Iэпэлэсэхэм Мурат зэпхыныгъэ адыриI, ижырэ шыкIэм тетэу а зэкIэ елэжы; 2017-рэ илъэсым Гъогунэкъо Мурат щылычым (сталь) хэшIыкIыгъэ сэшхор ыкIи кIэрахъор ямышIыкIэу ышIыгъэх.

СЕМЕЙНЫЕ ТРАДИЦИИ

ГОГУНОКОВЫ

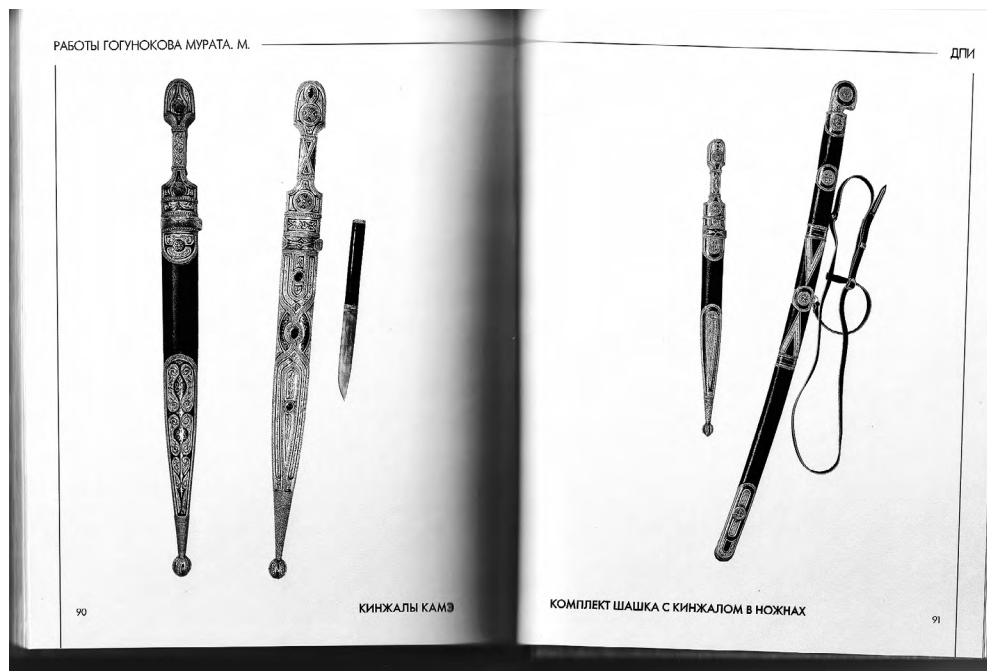
Гъогунэкъо Сусанн

Мэкъуогъум и 19-м, 1976-рэ илъэсым Мыекъуапэ ар кышъыхъугъ, исабыиго кышъегъэжъагъэу лъэшэу живописыр икIэсагъ, художественнэ еджапIэм Iо-щтыгъэ. Адыгэ къэралыгъо институтым тарихымкIэ ифакультет кыуухыгъ. Илъэс 17-рэ къэралыгъо учреждениеу АР-м икультурнэ кIэн къэухъумэгъэным фэгъэзагъэм Iоф щышIагъ, унагъо иI, джырэ лъэхъан профессиональнэ искус-ствэм зыщеушэты сурэтышI-живописэу. Кыблэ, Темыр-Кавказ шъолъырхэм ыкIи Абхъазым сурэтшынымкIэ ащызэхашэрэ Iофтхъабзэхэм ахэлажъэ. ИлэшIагъэхэр зыми фэмыдэхэу, ежэ бзылфыгъэ ныбжыкIэм ыгу тешIыкIыгъэх. 2018-рэ ыкIи 2019-рэ илъэсхэм бзылфыгъэхэм кыгъэлъэгъон-зэнэкъокъухэм ялофшIа-гъэхэмкIэ ахэлэжъагъ ыкIи илофшIагъэхэр кыхагъэщыгъэх.

Джащ фэдэ Гъогунэкъо Мухъарбый иунагъо. Творчествэу якIасэр тапэкIи гуахъо хагъуатэу дахэу алэжыныу, ацIэ ралонэу афэтэлэ.

МАМЫРЫКЪО Нуриет.

Сурэтхэр: тхылъ-альбомым кыдэхыгъэх.

Уахътэр ыкIи цыфыр

Сыкыышфэклэ, сыкыуадж!

Кьэлэ жьот шылакэм, гупшысэн-тхэн лофшлэн зэпымычыжым сакыкларызыжыгъу бэрэскэшхо пчыхапэм сигуапэу бэрэ чылэм сэкIо, ащ зыкыщысэгъэлпсэфы, сыкыщэкIэжы.

Си Мамхыгъэ сынэмысыгъапэу, чыжэкIэ ышхъашьо кызылгъагъокIэ, сыгу лъэпэрэпэу хэгушукIы. Укызыщальфыгъу, узшанлугъэр ныбжырэу гум кьенэ-ба?! Чьэрэ машинэ-маршруткэ шъэбэшхо дахэм сэри гукIэ сыдачъээ, кьуаджэм ишъоф хъоо-пшаухэм нэплъэгъур атесэдзэ: чыжэкIэ, Мыекьуапэ уикIы зыхукIэ джабгумкIэ, кьуаджэм иятIонэрэ кьэхалэ кьэлъагъо; ащ хэпшыкIэу, гухэкIми, хэхъуагъ, шымылэжхэм дженэт лъапIэ Тхьэм кьаритынэу шъэфэу сэлъало.

Сызэрыс машинэр гум нахь чъэрыжъа?

Тыкыдэхъэ си Мамхыгъэ. Мыекьуапэ кыщыжъэу районищым — Джаджэм, Шэуджэным, Кощхъаблэм — мы гьогушор апхырэкIы, зэлъашлэрэ хирург Iэпэлэсагъэу Хьагъундэкъо Нурбий ЦыкIу ыкIом ыцIэ ехы. Мы лIы цIэрылом иунагъо мы гьогушор Iупэм шысыгъ, яунэкъош Хьагъундэкъо унэгъо зытIушри шызеплусыгъэх. Ар зэтэгъэпсыхъагъ, лъэгъупхъэ: унэшхо дахэхэр, шагу IэпкIэ-лъапкIэхэр шызеплутых. Нэрэ-Iэрэм гьогу зэхэкIыплэ кьэгъээгъоу сызыщикIырэм тыкысыгъ. Сыкыуаджэ слъапэ зэрэтэгъэуцоу, сысабыеу, сипшыгы, сигумэкI зэпышлэгъэ отэрэу кыисэтэкъохи сцэгъупшэ, зэхаслэу, слъапи слэпи фэбэ гопэ псынIагъэр кьахэхъэ.

Урамэу Советскэм сытэхъэ, ар кьуаджэм изы урам шъхъал, гупчэ урам дах — Мамхыгъэ гурыт еджапIэм, культурэм и Унэ, кьоджэ Советым, тучаным анэсы; етIанэ ащ нэмыкI кьоджэкIоцI урам кIыхъэшхоу, хьакурынэхъэблэ лъэмыджышхоу Фэрэ IушъокIэ кыкIырэм кызызепбзы, кьоджашъхъэм икIыхъ — икIыхъэу пхырэкIы. Мыщ кыщыгъэжъагъэу «кьоджашъхъэкIэ» еджэх, гупчэмкIэ укыкIэу, асфальт гьогушомкIэ шылэхэм — «кьоджакIэкIэ».

Кьуаджэм икIым-сым рэхъат зэу зэхэсэшлэ, етIани кIымэфэ уахътэшъ,

яунэхэм арысых. Советскэ урамэр асфальткIэ пкIагъэ, зэгорэм, тицIыкIугъом, курбэнэ-псыуцупIэу шытыгъэми кьэпшлэжышътэп; шьыпкъэ, ащ дэжымы ар етIэ шлуцIагъэп — мыжъо гьогугъ, ау ку, трактор, хылызезещэ машин зыфэллошхэм зэкIэ зэцагъакъоштыгъ. Непэ кьуаджэхэми дахэу заштэ: унагъо лэпчэ зэтэгъэпсыхъагъ, лъэгъупхъэ; унэ дэгъухэр, псэолъэ зэфэшъхъафхэр, чэу лъэгэшхо пкIырапкIынэхэр алутых, лофымкIэ хъупхъэх, емызшыжых.

Загорэ, кIэлэ-пшъэшъэ цыкIу зэтIуаехэр сапэ кьэфэх; ахэм пэсэ-класэу сашлэщтыгъэм фэдэу «Здрасте!» кысало, сэри дунаир сфикъужьрэп, сигуап. Илъэсыбэ тешлэжыгъэми, зыкIи сщыгъупшэрэп апэрэу кьоджэ ублэлIэ еджапIэм сятэ слэпэ ылыгъэу сызэрищэгъагъэр, ар хэгъэкли, апэрэ классыр кьэсыухыфи, машинабэ мы гьогум шызэблэкIэу зэрэщытым кыхэкIэу, зыщыфэзырэм сыдигъуи сызэригъэкIуатэщтыгъэр. Илъэсхэр, илъэсхэр! ПсынIэу, зэплъэкIыгъо симыфэу чъагъэх, я 8-рэ классыр кьэсыухи, илъэс 14 сыныбжъэу Мыекьуапэ сыкыакIуи, Адыгэ кIэлэгъэджэ училищым сыхIэхъагъ, сыщеджагъ, ащ пысыдзэжы очнэу Адыгэ кьэралыгъо кIэлэгъэджэ институтым филологиемкIэ ифакультет дэгъоу кьэсыухыгъ. Мыекьуапэ игурыт еджапIэхэм ащыщ апэрэу лофшлэныр щезгъажы, зы илъэс еджэгъу лоф шысIагъ, нэужым Адыгэ хэку музейм научнэ лофшлэу саштагъ. Мы культурэ

лэжъэплэшхо гъэшлэгъоныр гум кынагъ, узыкIырыплъын цыф гъэсэгъэ дахэхэр Iутыгъэх; лъэпкыпсэр зычIэт музейм шытхъу хэлъэу лоф шысIагъ; ащ пыдзагъэу, сэ шлоигъоу, республикэ лъэпкы гъээтэу «Адыгэ макъэм» сыкыэкIуагъ, илъэс 30 хъугъэу журналист сэнэхъатыр сэгъэцаклэ...

СэкIо сигуапэу, Хьагъундэкъохэу урамэу Советскэм тесхэм адэжъ сыкыэсыгъ, мары яклалэу, унагъом ылъапсэу Азэмат кыспэгъушутэ: «УкьэкIо ара, Нурет?» elo, таджэ машинэкIэ сынигъэсыжыныу хъазыр, ау згъэгумэкIырэп. Сапэ есэгъэхъу, кьуаджэр сишъыпкыэу зэпэсэплыхъэ. СэмэгумкIэ сэлпъэшъ, «Сарэшхо» зыфалощтыгъэ бзылфыгъэ лэжъэкIлошхощтыгъэм иадыгъ унэ кIыхъэщтыгъэр зэтэгъэпытыхъагъ, Нухь ыцIэу инышхоу, зэлэкIэлъэу кьо илагъ, ау ари шылэжъэп. Ахэм апашъхъэ унэу итыгъэри, Дзэхъан иягъэри хэкужъ плышъор щагуи уни кьатыриштагъэу бэдэдэрэ шытыгъ, ау зыгорэм игулытэкIэ бэмышлэу дэгъу дэдэу мы зэхэкIыхъэгъэ пырыпыцуплэр зэкIэ зэклаукъабзи, кычIагъэщыжыгъ. Сшлэу сыгу пелонтыкIы — чылэм хэкIы. ДжабгумкIэ зыкысэгъазэ, Бакирэ Иляс иунэ-щагу IэпкIэ-лъапкIи цыфымэ гори кьыдэужьырэп, зэтэгъэпытыхъажыгъ; лIыр зышымылэжыыр илъэситф фэдиэ мэхъу, пхухэри унагъохэм арысых. Платэкъомэ яунэ-щагуи ащ ыпалоу шыт, яшъуэ хъупхъэ кьэбзэ-лъабзэщтыгъэу Сари кыщычъайи лагъэ, кьохэр ялэхэми, дэххэп

щажуи ибашъор кьытеуагъ. КъэппчынкIэ балу сикъуаджэу Мамхыгъэ цыф зэрымысыжъ унэ-хэпIабэ дэт, гухэкIми, ахэтых мыхэм кIалэхэр ыкIи пхухэр зилэхэр мымакIэу. Ау унэгъо лъацIэм ылъапсэ агъэпытэным нахъэу, кьалэм фэтэр щэфыгъэм шыпсэухэмэ нахь ягуап. Адыгэмэ зэралоу, «сыда ащыгъум кьо уилэкIэ ишлуагъэр?».

Сыгу зыгъэуэу, сызыгъэгумэкIыхэрэм мы сикъоджэ шылакIэ илофи, ар нэмыз-лумызэу, пыдзафэу, нэкIэу кыизэрэнэрэр кьахэхъуагъ. СызтелункIэжы, дэслонIэхэи тэ тызытес урамым сытэхъагъ. СэкIо, сызгъэгушлоу, сызкIэгушлурэр цыф исэу тиунапчъэ зэрэлухыгъэр ары. Ау тэ тиурами хэч-нэч закIэ зэхэхъуагъ. Бгъэшлагъо икьурэр алэшхыитIукIэ пластхъэхэзэ ашыгъэр зэкIэ чIатэкъушъ, ащэжышъ, кьалэм зэрэкложхэрэр ары. ГухэкIыр, мы унэ нэкIхэу чылэм дэтхэм янахыбэр моклэ-мыклэ кыкIыгъэ урысхэм е нэмыкI цыф лъэпкыхэм ащыщхэм зэрэщэфхэрэр, сикъуаджэ кьэмышлэжыныу кощрыпсэухэмкIэ зэлыпкIагъэ зэрэхъурэр ары.

Сыкыэсыгъ. Зэрэсихабзэу, сыгъыр сэгъэуцупшъ, унэм секышъ, щажум жьы хъуауу кыщысэгъэ, зыщысэплыхъэ — кIым-сым. Рэхъатыр зэхаслэу пкынынэмынэм кьанэсы; бзыу шъуй макъи шылэп — кIымаф, чыылэ. Къэсымэ ащ фэдэщтэп. Къэсын, Тхьэм ыломэ ос фыжыбзэр, гур ыгъэгушлоу, шъор кыуукъэбзэу. Чыгъыр шъой-цые дэдэхэу хэплъызыкIых... Цыфхэр ахэм сыгу кьагъэкIых; етIанэ гъатхэр кьэсмэ зыкызыэрэштэжыштыр сыгу кьэкIыжышъ, сабыим фэдэу, сэр-сэрэу сэгъушложы. Чыылэ-ми, жьы кьэбзэ шлагъо шыл, кIымафэри кIымэфэн фае.

МыдыкIэ тиунэ, пщэрыхъэмэ-лыжъэрымэ Iэшлур кьырепъэсыкIы. Сыкыэхъажы тиунэ, сшыпхъу нахыжъ етIупшыгъэу пластэр чIепшыхъажы, умышлэрэмэ, хьакIэ куп кыфэкIуагъэм фэд, сыдигъо сыкыэкIуагъэми, Iэшлоу сигъэшхыштыр ымышлэу бэ сфызэблихырэр. Тхьэм псауныгъэ кьырет сшыпхъу лъапIэу мыщ фэдиэ рызыкыыр кызыпкIэу, зыгу пыкIырэм!

Си Мамхыгъи хэкIырэм, дэкIырэм нахыбэ кыхэхъожыныу, адыгэ унагъохэм сабыл бын дахэхэр кьарыхъонхэу, лъэпсэ пытэ лэако лэпчэ ыдзынэу, тапэкIэ зэрэщытыгъэм кьуаджэр теуцожынышъ, кьоджэдэсхэм зэфэдэу ягупсэу, яклэсэ кьуаджэу хъужынышъ, кьызэтенэнэу сэлъало ыкIи сыщэгугъы нахышлум.

МАМЫРЫКЪО Нурет.

Адыгэ Республикэм мылкъу зэфыщытыклэхэмкIэ и Комитет иунашъу

Адыгэ Республикэм мылкъу зэфыщытыклэхэмкIэ и Комитет 2023-рэ илэсым чэпыогъум и 25-м ышлыгъэ унашъоу N 404-р зытетэу «Псэуальэхэм, унэхэм, амыухыгъэ псэуальэхэм, транспорт уцуплэхэм якъэралыгъо кадастрэ уасэклэ клэуххэр ухэсыгъэнхэм ехылаагъ» зыфилорэм зэхьоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

2016-рэ илэсым бэдзэогъум и 3-м аштэгъэ Федеральнэ законэу N 237-р зытетэу «Къэралыгъо кадастрэ уасэм ехылаагъ» зыфилорэм ия 15-рэ, ия 21-рэ статьяхэм, Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет 2008-рэ илэсым бэдзэогъум и 2-м ышлыгъэ унашъоу N 118-р зытетэу «Адыгэ Республикэм мылкъу зэфыщытыклэхэмкIэ и Комитет фэгъэхьыгъэ Положением ехылаагъ» зыфилорэм адистэу, Адыгэ Республикэм икъэралыгъо бюджет учреждениеу «Къэралыгъо кадастрэ уасэмкIэ Адыгэ республикэ гупчэм» 2024-рэ илэсым гъэтхэпэм и 19-м ышлыгъэ унашъоу N 14-р зытетэу Iзубытыплэ кызыфэсшыгъэ унашъоу сэшлы:

1. Адыгэ Республикэм мылкъу зэфыщытыклэхэмкIэ и Комитет 2023-рэ илэсым чэпыогъум и 25-м ышлыгъэ унашъоу N 404-р зытетэу «Псэуальэхэм, унэхэм, амыухыгъэ псэуальэхэм, транспорт уцуплэхэм

якъэралыгъо кадастрэ уасэклэ клэуххэр ухэсыгъэнхэм ехылаагъ» зыфилорэм зэхьоклыныгъэ фэшлыгъэнхэм, ащ ипунктхэр мы унашъом игуадзэ диштэхэу шыгъэнхэм.

2. Адыгэ Республикэм мылкъу зэфыщытыклэхэмкIэ и Комитет кадастрэ уасэхэм ягъэнэфэнкIэ ыкли аукционхэм язэхэщэнкIэ иотдел мы унашъор официалнэу къаригъэхьанэу:

— Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцэкIэ кIэулыкIэхэм яофициалнэ Интернет-сайтэу <http://www.adygheya.ru> зыфилорэм;

— гъэзетхэу «Советскэ Адыгеимрэ» «Адыгэ макъэмрэ».

3. 2016-рэ илэсым бэдзэогъум и 3-м аштэгъэ Федеральнэ законэу N 237-р зытетэу «Къэралыгъо кадастрэ уасэм ехылаагъ» зыфилорэм ия 18-рэ ста-

тыя диштэу мы унашъом зигугъу кышышхэрэм якадастрэ уасэ ехылаагъэ къэбархэр гъэфедэгъэнхэм.

4. Мы унашъом кIуачIэ илэ зыхьурэм щегъэжьагъэу мэфышым кыклоцI Адыгэ Республикэм мылкъу зэфыщытыклэхэмкIэ и Комитет кадастрэ уасэхэм ягъэнэфэнкIэ ыкли аукционхэм язэхэщэнкIэ иотдел ащ икопие къэралыгъо регистрациемкIэ, кадастрэмкIэ ыкли картографиемкIэ Федеральнэ кIулыкIэу Iэклигъэхьанэу.

5. Официалнэу кызыхаутырэ мафэм щегъэжьагъэу мы унашъом кIуачIэ илэ мэхъу.

Комитетым итхьаматэу
И. П. БОЧАРНИКОВА

кI. Мыекъуапэ,
мэлылфэгъум и 12, 2024-рэ илэс
N 116

Кадастрэ IофшIэнхэр агъэцакIэхэу заублэщтым ехылаагъэ мэкъэгъэIу

1. 2024-рэ илэсым мэлылфэгъум и 9-м кыщегъэжьагъэу 2024-рэ илэсым шэклогъум и 16-м нэс муниципалнэ образованиеу «Къалэу Мыекъуапэ» икадастрэ кварталэу 01:08:1003002-м кадастрэ IофшIэнхэр шагъэцэкIэхэр заказчыкым — Адыгэ Республикэм мылкъу зэфыщытыклэхэмкIэ и Комитет — 2024-рэ илэсым мэлылфэгъум и 9-м дашлыгъэ къэралыгъо зэзэгъыныгъэу N 0176200005524000434-р зытетым диштэу

почтэ адресыр: Адыгэ Республик, кI. Мыекъуапэ, ур. Краснооктябрьскэр, 12
электрон почтэр: kotimra@mail.ru.
Телефонхэр: 8 (8772)52-42-36, Комитетым итхьаматэ игуадзэу О.С. Казначевская. 8 (8772)52-49-70, чыгухэм ягъэфедэнкIэ отделым ипащэу О. Н. Теницкая, 8 (8772) 52-00-86;

заказыр зыгъэцакIэхэр: ППК-у «Роскадастр»; юридическэ лицэр: правовой компаниеу «Роскадастр»;

кадастрэ инженерым ыльэкъуацI, ыцI, ятацI: Чыржын Мурат Мухьарбий ыкIор;

кадастрэ инженерхэм яорганизациеу кадастрэ инженерыр зыхэтыр: «Кадастрэ инженерхэм я Союз» иассоциацие;

кадастрэ инженерхэм яорганизацие хэтым ирегистративнэ номерэу кадастрэ инженерхэм яорганизацие хэтхэм яреестрэ итхагъэр: А — 1981;

физическэ лицэм фэгъэхьыгъэ къэбархэр кадастрэ инженерхэм яорганизацие хэтхэм яреестрэ зырагъэхьыгъэ мафэр: 29.12.2023-рэ илэс;

почтэ адресыр: Адыгэ Республик, кI. Мыекъуапэ, Юннатхэм яурам, 9;

электрон почтэр: otdelkadzem@mail.ru;

телефоныр: 88772593046+2236

2. 2015-рэ илэсым бэдзэогъум и 13-м аштэгъэ Федеральнэ законэу N 218-р зытетэу «Амыгъэкощырэ мылкъур къэралыгъо регистрацие зэралышрэм ехылаагъ» зыфилорэм ия 69-рэ статья ия 4-рэ Iахь диштэу амыгъэкощырэ мылкъоу ыпэкIэ учетым хагъэуцагъэклэ алытагъэхэр е 2015-рэ илэсым бэдзэогъум и 13-м аштэгъэ Федеральнэ законэу N 218-р зытетэу «Амыгъэкощырэ мылкъур къэралыгъо регистрацие зэралышрэм ехылаагъ» зыфилорэм ия 69-рэ статья ия 9-рэ Iахь диштэу зыкъэбархэр амыгъэкощырэ мылкъумкIэ къэралыгъо реестрэ зыкIым рагъэхьан алыкIышхэр зыхэхэм фытыныгъэ яI кадастрэ IофшIэнхэр агъэцакIэхэу заублэщтхэм ехылаагъэ мэкъэгъэIу ия 1-рэ пункт зигугъу кышышрэ кадастрэ инженерым — кадастрэ IофшIэнхэр зыгъэцакIэхэр амыгъэкощырэ мылкъухэм яхылаагъэ материалхэу, документхэу алэклэхэр, 2015-рэ илэсым бэдзэогъум и 13-м аштэгъэ Федеральнэ законэу N 218-р зытетэу «Амыгъэкощырэ мылкъур къэралыгъо регистрацие зэралышрэм ехылаагъ» зыфилорэм ия 21-рэ статья ия 1-рэ, ия 9-рэ Iахьхэм зэралышрэнэфэгъэ шыкIэм тетэу амыгъэкощырэ мылкъур зэрар кIэзыушыха-

тырэ документхэм якопиэхэу алапэ зыкIэдзэжьыгъэхэр Iэклагъэхьанхэм.

3. Кадастрэ IофшIэнхэр агъэцакIэхэу заублэщтхэм ехылаагъэ мэкъэгъэIу кызыхаутырэ щегъэжьагъэу мэфэ 30-м кыклоцI амыгъэкощырэ мылкъур — чыгу Iахьхэр, псэуальэхэр, унэхэр, псэолъэ ныкIошIхэр зихэхэм фытыныгъэ яI кадастрэ инженерым — кадастрэ IофшIэнхэр зыгъэцакIэхэр амыгъэкощырэ мылкъур зытетхагъэм иэлектрон почтэ ыкли (е) ипочтэ адрес яхылаагъэ къэбархэр Iэклагъэхьанхэм амыгъэкощырэ мылкъур зиём ехылаагъэ къэбархэр амыгъэкощырэ мылкъумкIэ къэралыгъо реестрэ зыкIым рагъэхьаным ыкли кадастрэ IофшIэнхэм якIэуэхэмкIэ чыплэм икартэ-план ипроект игъэхьазырын зэраухыгъэмкIэ, чыгу Iахьхэм ягуапакъэхэм ягъэнэфэнкIэ комиссиём зэхэсыгъо зэрэзыхьышхэрэмкIэ ахэм макъэ ягъэIугъэным пае.

4. Амыгъэкощырэ мылкъухэу кадастрэ IофшIэнхэр зыгъэцакIэхэу чыплэм итхэр зихэхэр кадастрэ IофшIэнхэм ягъэцакIэн пэрыхьу фэхьухэ хьуштэп, графикым зыгъэнэфэгъэ уахьтэм диштэу кадастрэ IофшIэнхэр зыгъэцакIэхэр амыгъэкощырэ мылкъумкIэ псэуальэхэм якIоплэнэу амал рагъэгъотын фае.

5. Кадастрэ IофшIэнхэм ягъэцакIэнкIэ графикыр:

N п/п	Кадастрэ IофшIэнхэр зыгъэцакIэхэу чыплэр	Кадастрэ IофшIэнхэр зыгъэцакIэхэу уахьтэр
	Адыгэ Республик, муниципалнэ образованиеу «Къалэу Мыекъуапэ» икадастрэ кварталэу 01:08:1003002-р, ст. Ханскэр	2024-рэ илэсым мэлылфэгъум и 9-м кыщегъэжьагъэу 2024-рэ илэсым шэклогъум и 16-м нэс

Адыгэ Республикэм IофшIэнымрэ социальнэ хэхьоныгъэмрэкIэ и Министерствэ иунашъу

Шьон пытэхэр, наркотикхэр ыкли токсическэ веществохэр зыгъэфедэгъэхэм Iэпылэгъу язытырэ организациехэм ахьщэу агъэклодырэм пэлухьащт субсидиехэу 2024-рэ илэсым аратышхэр зыфэдишхэу ехылаагъ

Адыгэ Республикэм и Законэу N 150-р зытетэу «Шьон пытэхэр, наркотикхэр ыкли токсическэ веществохэр зыгъэфедэгъэхэм Iэпылэгъу язытырэ организациехэм ахьщэу агъэклодырэм пэлухьащт субсидиехэу 2024-рэ илэсым аратышхэр зыфэдишхэу ехылаагъ» зыфилорэ 2022-рэ илэсым тыгъэгъазэм и 29-м кыдэкIыгъэм (Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэугъоягъэхэр, 2022, N 12; 2023, N 6) ия 1-рэ статья ия 1-рэ Iахь тегъэлсыхагъэу Адыгэ Республикэм IофшIэнымрэ социальнэ хэхьоныгъэмрэкIэ и Министерствэ унашъоу ешлы:

1. Шьон пытэхэр, наркотикхэр ыкли токсическэ

веществохэр зыгъэфедэгъэхэм Iэпылэгъу язытырэ организациехэм ахьщэу агъэклодырэм пэлухьащт субсидиехэу 2024-рэ илэсым аратышхэр зыфэдишхэу ехылаагъ.

2. Къэбар-правовой отделым:

— Адыгэ Республикэм IофшIэнымрэ социальнэ хэхьоныгъэмрэкIэ и Министерствэ исайт, Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцэкIэ кIэулыкIэхэм яофициалнэ Интернет-сайт къарагъэхьаным пае унашъор алэклигъэхьанэу;

— гъэзетхэу «Советскэ Адыгеимрэ» «Адыгэ макъэмрэ», джащ фэдэу мазэ кIэс кыдэкIырэ тедзэ-

гъоу «Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэугъоягъэхэр» зыфилорэм кыхаутыным пае алэклигъэхьанэу.

3. Унашъом игъэцэкIэн зэрэклорэм сэ сшхьэкIэ сылыпIлэнэу зыфэсэгъазэ.

4. Официалнэу кызыхаутырэ мафэм кышыула-гъэу мы унашъом кIуачIэ илэ мэхъу.

Министрэу
МЫРЗЭ Джанбэч

кI. Мыекъуапэ,
гъэтхэпэм и 26-рэ, 2024-рэ илэс
N 64

Теннис цыкIур

Мыекъяупэ щыкIуагъ

Теннис цыкIумкIэ Адыгеим изэлухыгъэ зэнэкьокъухэр республикэм икълэ шъхалэ щыкIуагъэх. Урысыем ишюльыри 9-мэ кьарыкIыгъэ спортсмен 250-м ехумэ заушэтыгъ.

Адыгеир турнирым кыщызыгъэлъэгъуагъэхэр республикэм икълэ шъхалэ, Кошхэблэ, Красногвардейскэ, Мыекъяупэ, Тэхутэмькые ыкIи Теуцожь районхэм ялыкIохэр ары.

Зыныбжь ильэс 12-м шомыкIыгъэхэм якуп хэтыгъэ Адам Матюшиным я 9-рэ чыплэр кыдыхыгъ. Мыекъяупэ щыц Артем Вариводиныр я 7-рэ хуыгъэ. Нахьыжхэм якуп хэтыгъэ Дмитрий Работяга тыжын медаль кыфагъэшъшагъ. Ар финалым Луганскэ Народнэ Республикэм щыц Никита Глобыным щыкIуагъ, ау теклоныгъэр кыдыхын ыльэ-1кIыгъэп.

Апэрэ чыплэр кыдахыгъ Шытхалэ испортсменхэу Даниил Казарцевымрэ Арина Евсюковамрэ, Тихорецкэ илыкIоу Михаил Паньковым, Лабинскэ ыкIи Краснодар къзыгъэлъэгъогъэхэ Дарья Кузнецовамрэ Анжелика Карнаушенкэмрэ.

Гандбол

Я 9-рэ чыплэм фэбанэ

Урысыем ичемпионат и Суперлигэ хэлэжьэрэ «АГУ-Адыифым» зэнэкьокъум ифинал едзыгъо иапэрэ тур кыдыхэлъытагъэу кълэу Ижевскэ къзыгъэлъэгъорэ «Университетым» зэлукIэгъу дырилагъ. Командэхэр я 9 – 12-рэ чыплэхэм афэбанэх.

«АГУ-Адыиф» – «Университет» – 29:28 (15:16).

Командэхэм ахэт ешлэклэхэм якъэгъэлъэгъонхэр:

«АГУ-АДЫИФ»: Миловар – 6, Болоба – 5, Томилиар – 4, Терлецкая – 4, Селиверстовар – 2, Коваленкэр – 2, Кавера – 2, Алексеевар – 2, Бондаренкэр – 1, Краснокутская – 1.

«УНИВЕРСИТЕТ»: Бересневар – 8, Вахрушеввар – 7, Низовцевар – 6, Минабутдиновар – 3, Кондратюк – 3, Басанговар – 1.

Командэхэр я 9 – 12-рэ чыплэхэм афэбанэх нахь мышIами, ешлэклэ дахэ кьагъэлъэгъуагъ, теклоныгъэр кыдзыыхыштыр кълэ шлэгъоягъ. Пэублэм хьакIэхэр нахь лъэшыгъэх, апэрэ таймым

Іагоуи 4-кIэ ыпэ итхэу кьыхэкIыгъ. Ау бысымхэр ац кьезэгъышты-

гъэхэп, пчъагъэр зэфэдиз ашыштыгъ. Апэрэ таймыр 15:16-у

аухыгъ. Ятлонэрэм ипэублэ тигандболисткэхэм зэлъыпытэу Іагоуи 3 кълэпчъэм дадзагъ. Ау ешлэгъум иаужырэ такыкыпшылым «Университетым» пчъагъэр зэфэдиз ышIын ыкIи нэужым ыпэ ишIын ыльэкIыгъ. Арэу щытми, аужырэ такыкыым типшъашъэхэм тIогъогъо Іагуор кълэпчъэм дадзагъ ыкIи теклоныгъэр кыдахыгъ. Тикомандэклэ ешлэкло анахь дэгъоу кьыхахыгъ Ангелина Болоба.

— Іагуаор кълэпчъэм зэрэдэ-сыдзэщтым сегупшысэзэ сычъэщтыгъ, сыда плэмэ ешлэгъур тыухынкIэ охтэ макI кълэпчъагъэр. Исхъухагъэр кьыздэхуыгъ, — кылуагъ А.Болоба.

Купым хэт командэхэр зыдэщыт чыплэхэр ыкIи очко пчъагъэу рагъэкъуыгъэр:

1. «Ставрополье» — 21.
2. «АГУ-Адыиф» — 20.
3. «Луч» — 10.
4. «Университет» — 4.

Мэлыльфэгум и 27-м тикомандэ «Лучым» IукIэщт, ешлэгъур Москва щыкIошты.

Самбо

Адыгеим илIыкIохэр кьахэщыгъэх

Урысыем и Лыхъужъэу, космонавтэу Ф.Н. Юрчихиным фэгъэхыгъэ Урысые зэнэкьокъухэр кълэу Анапэ (п. Витязево) щыкIуагъэх. Адыгеим испортсменхэм гъэхэгъэшлэхэр ашыгъэх.

Теклоныгъэр кыдыхыгъ СтIашъу Эльдар (тренерыр Р. Джарымэкъу), Бэгъ Тимур ятлонэрэ хуыгъэ (А. Делэкъу, А. Гьомлэшк), ящэнэрэ чыплэр кьафагъэшъшагъ Мария Лодневам, Кобл Рэмэзан, Тыгъужь Тимур, Хьакъуй Анзор, Анцокъо Амир, СтIашъу ТIахьир, Хьакъуй Амир. Тиспортсменхэр зыгъасэхэрэр Хь. ГуIэтыжыыр, Р. Джарымэкъор, А. Джарымэкъор, А. Делэкъор, А. Хьабэхур, А. Гьомлэшкыр.

Къатхэхэрэм яшIолIрэ редакцием иеплIыкIэхэмрэ зэтемыфэнхэ альэкIышт.

Нэклубгъор зыгъэхъазырыгъэр БЗЭШIУ Асхъад.

Зэхъышагъэр ыкIи кьыдзыгъэкIырэр:
АР-м лъэпкъ ІофхэмкIэ, ІэкIыб кьэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адырIэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи кьэбар жьугъэм иамалхэмкIэ и Комитет
Адресыр:
385000
кь. Мыекъяупэ,
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэщыгъэр:
385000,
кь. Мыекъяупэ,
ур. Первомайскэр, 197.
Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79

Редакцием авторхэм кьаIыхырэр А4-кIэ заджэхэрэ тхьапэхэу зипчъагъэкIэ 5-м емыхъухэрэр ары. Сатырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлъэу, шрифтыр 12-м нахь цIыкIунэу щытэп. Мы шапхэхэм адимыштэрэ тхыгъэхэр редакцием зэкIэгъэкIожьых.
E-mail: adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхъатыгъэр:
УФ-м хэутын ІофхэмкIэ, телерадиокъэтынхэмкIэ ыкIи зэлъы-ІэсыкIэ амалхэмкIэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чыплэ гъэIорышIанI, зэраушыхъатыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр
АО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
кь. Мыекъяупэ,
ур. Пионерскэр,
268

ЗэкIэмкIи пчъагъэр
4122
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 681

Хэутыным узщыкIэтхэнэу щыт уахьтэр
Сыхъатыр
18.00
ЗыщыкIэтхэгъэхэу уахьтэр
Сыхъатыр 18.00

Редактор шъхьалэр
МэщIэкъо С. А.

Редактор шъхьалэм игуадзэр
Тэу З. Дз.

ПшъэдэжIыжь зыхьырэ секретарыр
ЖакIэмыкьо А. З.